

1796

232.9

u-51

1884

ԱՄԷՆ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ

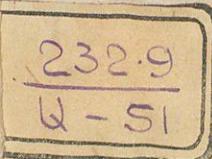
ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԳՈՐԾԱԿՈՐ

معارف عوامیہ نظارت جلیلستان رخصتیله
زیراں مکانیں ۱۸۸۴ء

پ. ۷۰۱۲
ساقی فرید احمدی ن. ۹۰۷۳۰۳۱۶۸۸
(ارمنی)

1884

2010

ԱՄԷՆ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԳՈՐԾԱԿԱՐ

Սիրելի ընթերցող, այս փոքրիկ
տետրակը կարդալէ առաջ ներէ ինձ
հետագայ մի քանի կարեւոր հարցում-
ներն ուղղել քեզ:

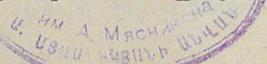
Պօղոս առաքեալ կը սորմեցունէ
թէ, եթէ մարդ մը կը կոչէ զինք
Քրիստոնեայ և չունի Քրիստոսի հո-
գին, անորը չէ (Հոռմ. Բ. 9): Կը
յորդորէ Հռոմի Քրիստոնեաներն հագ-
նիլ գլուխառա (Հոռմ. Ժ. 44): Եւ
կողսսացւոց թղթոյն մէջ (Փ. 3) կը-
սէ թէ, Քրիստոնէին հոգեւոր կեանքը
պահուած է Քրիստոսով յԱստուած:
Ուստի կը հարցունեմ, կը դաւանիս
թէ Քրիստոնեայ ես, և Քրիստոսի և
անոր եկեղեցւոյն ծառայ: Ունիս
Քրիստոսի հոգին: Հագած ես զՔրիս-
տոս: Քրիստոս կ'ապրի ի. քեզ: Կեան-

Քըդ Քրիստոսով պահուած է յԱստ-
ռած:

Այս հարցմունք, թէպէտ կը թուին
տարբեր, ունին սակայն նոյն իմաստը:

Մեծագոյն գործովն Աստուած է:
Աստուծոյ որդինելն ստեղծուած են
անոր պատկերին և նմանութեանը
պէս, ուրեմն անոնց բնութիւնը և
փափաքն է բարի գործել: Յիսուս ը-
սաւ Հրէից. «Իմ Հայրս մինչեւ ցայդմ
կը գործէ, ես ևս կը գործեմ: (Յով.
Ե. 17): Ուրեմն ով որ Յիսուսի հոգին
ունի անոր նման պիտի գործէ: Արդ-
յանուն Քրիստոսի կը հարցունեմ քեզ,
Քէպառուէ գործառն՞ր ես:

Սիրելի ընթերցող, այս հարցումը
կ'ընեմ քեզ իրեւ բարեկամ, ուստի
ներէ ինձ: Եթէ չես Քրիստոսի գոր-
ծաւոր, չես Քրիստոնեայ, չես հաւա-
տարիմ ծառայ Քրիստոսի և անոր ե-
կեղեցւոյն, չինակիր ի քեզ Քրիստոսի
հոգին, հագած չեւութերիստոս, Քրիս-
տոս չապիրք քեզ, եւրո կեանքդ-
Քրիստոսի դաստիարակութեան յԱստուած:

38561-67

Ոչ ես, այլ Տէրը կ'ըսէ ասոնք. «Ամէն
բարի ծառ» կ'ըսէ, «բարի պտուղ
կու տայ . . . ուրեմն անոնց պտղէն
պիտի ճանչնաք զանոնք» (Մատ.
Ե. 17, 20):

Թերեւ գեռ չափահաս չես, բայց
եթէ բաւական մեծ ես զՔրիստոս
ճանաչելու, բաւական մեծ ես նաև
սիրել զՔրիստոս և ծառայել նմա: Ե-
թէ ոք շունչ չառնուր, կ'ըսենք թէ
մեռած է, վասն զի շունչ առնուլն է
նշան կենդանութեան: Եթէ սէրը չը
գործեր, մեռեալ է, զի սիրոյ շունչն
է գործել: Որչափ սէր ունիս նոյնչափ
պիտի ըլլայ անոր արդիւնքը, եթէ
շատ սէր՝ նաև շատ արդիւնք, և այն-
պիսի արդիւնք զոր Աստուած կը պա-
հանջէ: Երբ Տէրն մեր Յիսուս երկո-
տասանամեայ էր, ըստ իւր սիրելի
ծնողաց ի տաճարին. «Զէիք գիտեր
թէ պարտ է ինձ իմ Հօրս տունն (կամ
գործերուն մէջ) ըլլալ» (Ղուկ. Բ. 49):
Անտարակոյս Յիսուս արդէն իւր Հօրը
գործին մէջ էր:

52471-Կ. Բ.

Թերեւս ըսես. «Յիսուս Աստուած-
և մարդ էր և կարող էր կատարել ինչ
որ հաճոյ թռէր նմա . բայց ես որ
փոքրիկ տղայ եմ, չեմ կարող վիճա-
բանիլ մեծ և գիտուն մարդոց հետ,
և ոչ կատարել անոր հրաշալի գոր-
ծերէն մին . արդարեւ կամաւ կը ծա-
ռայէի նմա և անոր եկեղեցւոյն, ե-
թէ ունենայի մասնաւոր տաղանդ և
շնորհք զոր իմ ծանօթներէս շատերն
ունին : Ուրախութեամբ կ'ուսանիմ ա-
նոնցմէ, բայց ուսուցանել անոնց չեմ
կարող, ի՞նչ կընամ ընել :»

Կը խնդրեմ, ազնիւ ընթերցող, որ
ուշպեսութեամբ կարդաս ոսա փոքրիկ
պատմութիւնը .

Մարդ մը իւր աղարակին համար
մշակ վարձելու ելաւ ի հրապարակ .
հոն գտաւ պատանի մը և հարցուց
անոր . «Ինչո՞ւ ծոյլ կը կենաս հոս օրն
ի բուն :»

Պատանին պատասխանեց . «Քանզի
ոչ որ վարձեց զիս :» Մարդն ըսաւ .
«Ուրեմն գնա և գործէ իմ աղարակիս

մէջ, և ինչ որ արժան է պիտի տրուի
քեղ :» «Բայց ես մեծ չեմ, չունիմ բա-
ւական զօրութիւն արօրը վարելու, »
պատասխանեց պատանին : «Բարի»,
ըսաւ մարդը, «բայց կարող ես վարել
ձիերը, ցանել սերմ, ժողովել քարե-
րը, և քաղել անպիտան խստերը :»

Աստուծոյ գործերն այնպէս տար-
բեր տարբեր են, որ չկայ չափահաս
մարդ, պատանի և ոչ իսկ փոքրիկ
տղայ որոց համար յարմար գործ չըլ-
լայ ըստ հասակի և կարողութեան :

Եթէ գտած չես քեզի յարմար գործ,
պատճառն այս է որ տակաւին գտած
չես զԱստուած բոլորովին : Կը հաւա-
տաս ինչ որ կ'ըսէ Սուրբ գիրք Աստու-
ծոյ զօրութեան և իմաստութեանը
վրայ : Կը հաւատաս նաև թէ նա ստեղ-
ծած և զարդարած է զմարդիկ պէսպէս
յատկութիւններով, նախասահմանե-
լով իւրաքանչիւրին գիրքը և յատուկ
գործը : Կընաս այսպիսի հոգեւոր ճշշ-
մարտութեանց հաւատալ, բայց և
այնպէս անարդել զԱստուած և զնա-

սել հոգւոյդ, եթէ չճանչնաս թէ
Աստուած ընդ քեզ է ամէն ժամ և
ամէն ըոպէ:

«Բնաւ խօսք չկայ իմ լեզուիս վրայ,»
ըսաւ Սաղմոսերգուն, «ահա, ով Տէր
դուն ամենը դիտես:» Հաւատա՛ որ
Յիսուս Էմմանուէլ քեզի հետ է և
պատրաստ է օդնել քեզ կարօտու-
թեան ժամանակ: Հաւատա՛ ամենու-
րեք Աստուծոյ և դիտցիր թէ ոչ ինչ
կը վրեպի անոր սուրբ աշքէն: Յաշ
Աստուծոյ մեծ կամ փոքր գործ՝ սիրոյ
կապով աւելի կամ նուազ կապեալ
գործեր են: Եթէ հաւատաս այս ճըշ-
մարտութեան, պիտի բացուին աչուը-
ներդ և կարող պիտի ըլլաս քաջ
ճանչնալ քու սեպհական գործդ: Յի-
շէ զՅիսուս ի ճաշ հրաւիրող Սիմոնը
և մեղաւոր կինը: Սիմոն էր փարիսե-
ցի և թերեւս մեծ մարդ էր իւր շըր-
ջանին մէջ, բայց աւանդ որ Յիսուսի
թերի ծառան էր. մոռցաւ ջուր և
ղենջակ և համբոյր մատուցանել Յի-
սուսի: Բայց մեղաւոր կինը, թէպէտ և

աղքատ էր, լուաց Քրիստոսի ոտքն
արտասուօք և սրբեց մազերովը, և
անոր սիրոյն այս նշանը՝ շատ հաճոյ
եղաւ Յիսուսի:

Սուրբ գիրքը մոտադրութեամբ կար-
դարով պիտի տեսնես թէ մեծ մե-
ղաւոր ես, և թէ Յիսուս մեծ Փրկիչ
է որ կ'ազատէ զքեզ քու բոլոր մեղ-
քերէդ, և կը փոխէ զքեզ անոր նմա-
նութեանը, ան ատեն շատ պիտի սի-
րես զնա, և այս անճառելի սէրը պի-
տի բանայ քու հոգւոյդ աշքը, և պի-
տի գտնես քու յատուկ գործդ ամէն
տեղ: Բայց պիտի ըսես, «Ո՞ւնդունիմ
ինչ որ կ'ըսես, գիտեմ նաև թէ ա-
ւելի յառաջ երթարով, լաւ ևս պի-
տի ճանչնամ այս ճշմարտութիւնները,
կը փափաքիմ սակայն որ ցուցնես ինձ
թէ ինչպէս կրնամ աւելի գործել Յի-
սուսի համար այժմու վիճակիս մէջ:»

Դուն ընտանիքի մը անդամ ես.
գիտցիր թէ ամէն Քրիստոնեայ ընտա-
նիք Քրիստոսէ հաստատուած գըպ-
ըոց է. ծնողը են այն դպրոցին ուսու-

ցիշները, և գիտես թէ ուսուցիչք կարօս են միշտ աշակերտաց ձեռն-տուութեանը։ Արդ գու այս աշա-կերտներէն մին ես, երբ կ'արթննաս առաւոտուն, առ Աստուած գոհու-թիւն և փառաբանութիւն մատուցա-նելէ ետքը բարեաց համար զորս վա-յեւցիր այն դիշեր, ազօթէ այսպէս։ «Ով սիրելի Տէր իմ Յիսուս, ցուցուր ինձ այս օրուան պարտքս, ցուցուր ինձ բերք զոր պիտի կրեմ այսօր. զօ-րացնուր զիս որ այս օրուան հոգերս և գժուարութիւններս համբերութեամբ տանիմ. չնորհէ որ ըլլամ օդնական ծը-նողացս, աջակից և մսիթարիչ եղբարցս և քոյրերուս, և օրհնութիւն անոնց որք շուրջ են զին։ Ով Տէր Յիսուս, տուր որ զիս ճանչցողները, երբ զիս կը յիշեն, պատճառ ունենան դուել և փառաբանել զքեզ։»

Դարձեալ այս գործին համար նուի-րէ քու բոլոր զօրութիւնդ, և ինչ որ կ'ընես՝ ըսէ Քրիստոսի համար։ Գիտ-նալով թէ Քրիստոս ներկայ է միշտ և

գիտէ քու ամէն գործդ, խօսքդ և խորհուրդդ։ Հաւատա նաեւ թէ քու ամէն խօսքդ, խորհուրդդ և ըզ-գացումդ և գործդ զոր Յիսուսի սի-րոյն և անմահ հոգւոց փրկութեանը համար կ'ընես, հաճելի է անոր և թէ հաւատարիմ ծառայ պիտի համարի նա զեթզ ասոնց համար։

Թերեւս կ'ըսես։ «Այսպիսի խրատու անսաւ բարի է և օգտակար, եթէ կարենայի հաւատաւ թէ գործերս հաճոյ են Աստուծոյ։ Բայց, աւազ, գործերս, խորհուրդներս, զգացում-ներս և խօսքերս այնչափ թերի են, որ ես իսկ չեմ հաճիր անոնց, թող թէ ամենակալն Աստուած։ Արդ կը հարցնեմ քեզ, սիրելիս, անկեղծու-թեամբ ջանացիր կատարել գործդ հաւատարմաբար և եռանդագին, և այն ի փառս Աստուծոյ։ Պիտի պա-տասխանես։ «Այս, որչափ որ գիտեմ կարող եմ ըսել ստուգիւ թէ ջանա-ցած եմ, բայց թերեւս բանով մը պա-կաս ըլլամ յանդէտս։»

Աղնիւ ընթերցող, գիտցիր որ Աստուած քեզի հետ կը վարուի իրաւ իմացական էակի հետ։ Գիտէ թէ քու բոլոր խորհուրդներդ, զգացումներդու գիտակցութիւնդ կրնան ըլլալ թերի, և եթէ կը զգաս թէ կ'ուզես ընել ինչ որ հաճոյ է Աստուծոյ և ինչ որ Անոր փառացը համար է, այնուհետեւ պատճառ չունիս մերժելու զգացմանդ վկայութիւնը ըսելով, «Թերեւս բանով մը պակաս ըլլամ»։ Վասն զի եթէ այսպէս ըսելով կը մերժես զգացմանդ վկայութիւնը, իրաւունք կու տաս այն յանդուզն անձանց որ կ'ըսեն. «Ի՞վ կրնայ գիտնալ թէ ինչ գործ հաճոյ է Աստուծոյ»։

Արդ, գարձեալ գառնանք մեր խնդրոյն թէ, եթէ ոք անկեզծութեամբ կը ջանայ հաւատարմաբար կատարել իւր պարտիքն առ Աստուած, այսպիսի հնազանդութիւն մը թէն թերի ըլլայ, հաճոյ է Աստուծոյ։ Զոր օրինակ, եթէ Տէրոջը տունը երթասերկլպագութիւն մատուցանե-

լու Աստուծոյ և հոգեւոր հրահանդ ընդունելու, հաճոյ է Աստուծոյ։ Նոյն պէս եթէ ջանաս հոգեւոր ազդեցութիւն բանեցունել բարեկամացդ վրայ, հրաւիրել զանոնք Յիսուսի փրկաւէտ Աւետարանին, եթէ այս նպատակաւտաս անոնց Սուրբ գիրք, օգտակար տետրակ և ասոնց նման ինչ ինչ գործեր ընես, հաճոյ է Աստուծոյ։ Նաև ջանալ նուածել լեզուդ, ապրիլ ժուժեկալութեամբ, մաքրել խորհուրդներդ, ուզել զգացումներդ և նախապաշարումներդ, այլովքն հանդերձ, և ըստուգիւ բերելու համար զմարդիկ առ Քրիստոս, արդարեւ հաճոյ և ընդունելի է Աստուծոյ։ Ահա առաքելոյն պատուէրը. «Մեզմէ ամէն մէկը շենութեան համար իր ընկերին հաճոյ ըլլայ բարի բաներու մէջ.» Հռովմ. ԺԵ. 2): Պատուէր մը զոր եթէ շարունակ կատարէ ոք, կը գտնէ յարմար և վայելուչ գործ իւր բոլոր կենաց մէջ։

Այս պատուէրը կատարել թերեւս

հակառակի երբեմն քու ճաշակիդ, և
պահանջէ մեծ ջանք և զոհողութիւն,
բայց կրնաս զօրանալ և քաջալերուիլ,
եթէ խորհիս թէ քու գլխաւոր փա-
փաքդ է նմանել Քրիստոսի, որ «ոչ
թէ իր անձին հաճոյ եղաւ»:

Ամէն առժի մէջ ընկերներուդ և
ծանօթներուդ բարիք ընելու ջանալով
կ'ունենաս անոնց վրայ Քրիստոնէա-
վայել ազգեցութիւն, և այս մեծա-
պէս կը նպաստէ զանոնք բերելու
Քրիստոսի: Գրուած է. «Բոլոր օրէնքը
այս մէկ խօսքին մէջ կը կատարուի
թէ Քու ընկերդ սիրես քու անձիդ
պէս» (Պաղ. Ե. 14): Եթէ ունիս փա-
փաք կատարելու այս պատուէրը,
առիթ կըլլայ քեզ յիշելու նաև սա
պատուէրը, «Իրարու նեղութիւնները
կը եցէք, ու անանկ Քրիստոսի օրէնքը
կատարեցէք» (Պաղ. Զ. 2): Արդարեւ
այն որ կը կըէ իւր ընկերին նեղու-
թիւնները, կը ցուցնէ թէ ունի այն
սէրը որ կը պահանջուի:

Աղնիւ բարեկամ, իրբեւ որդի Աս-

տուծոյ և հաւատարիմ ծառայ Քրիս-
տոսի ջանալ քալել քու բարձր կրչմանդ
համեմատ, մեծ և տեւական գործ մը
պիտի ըլլոյ բոլոր կենացդ մէջ: Պօ-
ղոս առաքեալ Եփեսացւոց թղթոյն
մէջ կ'ըսէ. «Արդ Աստուծոյ նմանող
եղիք սիրելի զաւակներու պէս և սի-
րով վարուեցէք, ինչպէս որ Քրիստոս
ալ մեղ սիրեց, ու իր անձը մեղի հա-
մար մատնեց անուշահոտ պատարադ
ու զոհ ըլլալու Աստուծոյ» (Եփես.
Ե. 1, 2): Եթէ այս Աստուծածային
հրամանը ջանաս ի գործ գնել, փոր-
ձով պիտի գիտնաս թէ ինչ է այն
երկնային պատուէրը զոր Պօղոս կու-
տայ Էորնթացւոց. «Թէ ուտէք, թէ
խմեք և թէ ինչ գործ որ ընէք ամէն
բան Աստուծոյ փառքին համար ըրէք»
(Ա. Կորնթ. Փ. 31):

Կը ճանշնամ Քրիստոնեայ մը հաս-
րակ գպրոցի մէջ միայն կըթուած, որ
քրտամը երեսաց կը հայթայթէ իւր
հանապաղորդ պէտքը, բայց և այն-
պէս չերմ սիրովը զոր ունի առ Քրիս-

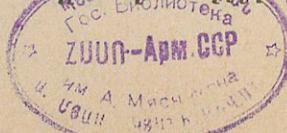
տոս՝ այն ծանր աշխատութեան մէջ անդամ կը գտնէ պատեհութիւն ծառայելու Տէրոջը։ Այս աղնիւ Քրիստոնեան սովոր է խօսիլ ամէն օր մարդոց անոնց հոգեւոր վիճակին և Յիսուսի անձառելի սիրոյն վրայ։ Զոր օրինակ, երբ կը հանդիպի բարեկամի մը, հարցունելէն ետքը անոր որպիսութիւնն ըստ սովորութեան, կ'ըսէ, «Եղբայր, աղօթասէր ես»։ Եթէ ճամբան հանդիպի ուրիշի մը որ կը փնտոէ այն ինչ կամ այն ինչ փողոցը, կ'առաջնորդէ անոր, և այս առթիւ կը հարցունէ, «Եղբայր, դատձ ես Քրիստոսի ճամբան։» Եւ եթէ պատասխան ընդունի թէ «Ոչ», կը ցուցնէ անոր թէ ինչ է Քրիստոսի ճամբան։

Այս Քրիստոսասէր անձը օր մը կը խօսէր բարեկամի մը անոր անմահ հոգւոյն վրայ. մարդը շատ օդաելով այս խօսակցութենէն, ըստ անոր, «Ճնորհակալ եմ քենէ, սիրելի եղբայր, առաջին մարդը եղար որպիսով վիճակի խօսակցութիւն մը ըրիլ ինձի հետ։»

Հռչակաւոր դատաւոր մը անդամը իւր Քրիստոնեայ բարեկամներէն միոյն ըստ . «Զաւակներուս ծնանելէն հետէ, ջանացած եմ անոնց վրայ քրիստոնէական աղդեցութիւն բանեցունել, բայց ահա դուն վեց շարժուան մէջ քան զիս աւելի աղդեցութիւն բանեցուցիր զաւկներուս վրայ, արդկ'աղաքեմըսէ ինծի ի՞նչ է ասոր դաղտնիքը» «Ոչ այլ ինչ է», ըստ միւսը, «եթէ ոչ Յիսուսի սէրը. այս սիրոյն վրայ բան մը գիտե՞ս» Դատաւորը խոստովանեցաւ թէ այն սիրոյն վրայ բան չէր գիտէր։ Արդարեւ գիտէր բազում ինչ. ունէր մեծ աղդեցութիւն քաղաքական ինդրոց մէջ, բայց, աւազ, զուրկ էր այն ճշմարիտ գիտութենէն, տգէտ էր բոլորովին Յիսուսի անձառելի սիրոյն, անձանօթ էր անոր այն զօրութիւնը որ յառաջ կու գայ այն սէրէն զոր մարդիկ ունին Քրիստոսի վրայ։ Եւ ահա այս էր պատճառն որ նա աղդեցութիւն չունէր իւր զաւակաց վրայ։

Սիրելի ընթերցող, եթէ ունիս այս
սքանչելի սիրոյ կայծը քու հոգւոյդ
մէջ, պատրաստ գործ պիտի գտնես
քեզ ամէն տեղ։ Երբ մարդ մը հար-
ցուց Քրիստոսի հռչակաւոր պաշտօ-
նէին, Ամերիկացի Լայմէն Պիչըրի, «Խն-
ծի համար քարոզչութեան տեղ մը
կայ» «ՏԵՂ» ըստ Լայմէն Պիչըր,
«ամէն տեղ քարոզչութեան տեղ է»:
Այսինքն ըսել ուզեց, «Եթէ կամք ու-
նիս գործելու, ամէն տեղ գործ կայ»:
Յիսուսի սիրովը բորբոքեալ սրտի մը
առջև բոլոր աշխարհ գործելու տեղ
է, և ով որ ունի այսպիսի սիրու, ամէն
տեղ կը գտնէ պատեհութիւն գործե-
լու։ Եռանդուն սէրը, կէս օրուան
արեգակն պէս, կը թափանցէ մթա-
գոյն և տիրագոյն տեղեր, և կը գրա-
նէ գործ։ բայց ով որ զուրկ է այս
սիրոյ կայձէն՝ ո և իցէ տեղ չգտներ
գործ։

Ամէն գիրք զոր կը կարդաս՝ կրնայ
օգնել քեզ Յիսուսի գործին մէջ։ ըսել
չեմ ուզեր թէ կանական պիտի քեր
ՀԱՅՈ-ԱՐՄ. ՀՀՊ

միայն կարդաս։ Գիտութեան ամէն
ճիւղին մէջ կրնաս գտնել Քրիստոսի
գործին նպաստող բան։ Ասաուծոյ
ընական գործերը լի են հոգեսոր հը-
րահանգօք, որ այնչափ շատ են, որ-
չափ պատուական քարեր հանքերու
մէջ։ ուրիշ բան պէտք չէ բայց աշ-
խատիլ զանոնք հանելու։

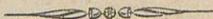
Սիրելի ընթերցող, այս տետ-
րակը մէկի գնելէ առաջ խոր-
հէ, հարցուը խղճիդ, և խիղճդ թող
պատասխանէ. Յիսուսի համար կը գոր-
ծես. կեանքդ նուիրած ես անոր որ
սիրեց զքեզ անհուն սիրով։ Եթէ
նուիրած չես կեանքդ, նուիրէ իսկոյն.
Եթէ նուիրած ես, նորոգէ ուխտդ։
Թող քու նշանաբանդ ըլլայ օգտակար
ըլլալ աշխարհի։ «Յախանձաւոր եղիք
այն չնորհներուն որ լաւագոյն են»
(Ա. Կորնթ. ԺԲ. 31):

Բայց պիտի ըսես, «Ի՞նչպէս գիտնամ
թէ որո՞նք են լաւագոյն չնորհք»։ Ա-
սոր պատասխանը կը գտնես Յիսուսի
սքանչելի և անդուգական կենաց մէջ։

20

Անոր անձնուրաց պաշտօնեան Պօղոս
այսպէս կ'ըսէ առ Եփեսացիս. Ամէն
բան ցուցուցի, թէ ասանկ պէտք է
աշխատիլ և տկարներուն օգնութիւն
ընել և միտք բերել Տեառն Յիսուսի
խօսքը զոր ինքը ըսաւ, «Երանելի է
տալն քան առնուլն»:

Այն որ «զՔրիստոս հագած է» եր-
բէք չդանդաղիք, այլ կը կենայ ան-
յողդողդ կենաց բոլը պարագանե-
րուն մէջ իբրև եռանդուն գործաւոր
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0028677

